

TIÄDÁTTÁS IVE 2017 KIELDÁVAALJÄIN

Suomâ juáhás kieldáid, main lii vuáđulaavâ miel jješhaldâšem. Kieldah merideh maangâin ässeid kyeskee aašijn.

Kieldâ alemus merideijee orgaan lii ässei valjim váldustivrâ. Váldustiivrâ jesâneh ađai airâseh väljejuvvojuh kieldávaaljâin neelji ihán häävild. Puátteeh kieldávaaljah láá **pasepeeivi 9.4.2017**.

Kieldávaaljâin pyehtih jienâstiđ já riemmâđ iävtukkâssân Suomâ aalmugjesâneh sehe tiätu iävtuiguin kieldâst ässee eres enâmij aalmugjesâneh. Jienâstem lii Suomâst rijjâtátulâš.

Åland eennâmkode kuávlust iä lah kieldávaaljah ive 2017.

Jienâvuoigâdvuotâ – kii uázžu jienâstiđ

Tun uázuh jienâstiđ kieldávaaljâin, jis tun lah Suomâ tâi monnii eres Euroop unionân kullee eennâm, Island tâi Taažâ aalmugjeessân já tun tiävdáh čuávuvijd iävtuid:

- tun tiävdáh majemustáa vaaljâpeeivi (9.4.2017) 18 ihheed
- tust lii päikkikielâ Suomâst majemustáa 17.2.2017

Jis tun lah monnii eres eennâm aalmugjeessân, te tun uázuh jienâstiđ kieldávaaljâin, jis

- tun tiävdáh majemustáa vaaljâpeeivi (9.4.2017) 18 ihheed
- tust lii lamaš päikkikielâ Suomâst oovtmanolávt ucemustáa kyevti ive ääigi ovdil 17.2.2017

Päikkikielâ miärášuvá päikkikielâlaavâ vuáđuld. Táválávt päikkikielâ lii tot kieldâ, kost tun aasah.

Ive 2017 kieldávaaljâin päikkikielâ miärášuvá tađe miel, mii kieldáid lii merkkejum jienâsteijee päikkikielân aalmugtiätuvuáhádâhân 17.2.2017 tme 24.

Táárbu miel tun puávtáh tärhistiđ päikkikielâtiäđu maistraatist.

Kieldávaaljâin uázžu jienâstiđ tuše jieijâs päikkikielâ iävtukkâs.

Almottâs jienâvuoigâdвуođâst puátá pááikán

Aalmugregisterkuávdáš já maistraateh tuálih jienâvuoigâdвуođâregister, mast láá puohâi jienâvuoigâdвуođâlij tiäđuh. Jienâvuoigâdвуođâregisterân ij taarbâš sierâ almottâttâđ.

Maistraat vuolgât majemustáá **16.3.2017** almottâs jienâvuoigâdвуođâst ađai almottâskoortâ jyehti jienâvuoigâdвуođâlâžžân, kiän čujottâs lii tiäđust. Almottâskoortâst láá ravvuuh jienâstmist.

Vaaljâtohalâšvuotâ – kii uázžu leđe iävtukkâs

Tun lah vaaljâtohalâš ađai puávtáh riemmâđ iävtukkâssân jieijâd päikkikielâ kieldâvaaljâin, jis tiävdáh čuávuvijd iävtuid:

- kieldâ, mast tun ááiguh riemmâđ iävtukkâssân, lii tuu päikkikielâ
- tust lii jienâvuoigâdвуotâ monnii kieldâst
- tun jiehi lah vááijuvváldâlâš ađai hovdimvuálâsâš.

Motomeh staatâ virgealmaaš já kieldâ njunošvirgealmaaš já pargeeh iä kuittâg lah vaaljâtohaliih.

Iävtukkâsâi asâtem kieldâvaljâid

Kieldâvaaljâin pyehtih asâttiđ iävtukkâsâid

- registeristum piäláduvah
- jienâvuoigâdвуođâliih, kiäh láá vuáđudâm väljejejeeseervi.

Väljejejeeseervi vuáđđudmân taarbâš ucemustáá love jienâvuoigâdвуođâlii kieldâ ässed, motomijn uccâ kieldâin tuše kulmâ tâi vittâ ässee.

Kyevti tâi maangâ piäláduvâst lii vuoigâdвуotâ hammiđ vaaljâlito. Kyevti tâi maangâ väljejejeeseervist lii vuoigâdвуotâ hammiđ ohtsâšlisto.

Piäláduvâst, vaaljâlitoost tâi ohtsâšlistoost uázžuh leđe kieldâst iävtukkâsah enâmustáá pelnub keardi tot meeri ko airâseh väljejuvvoje. Váldustivráid väljejuvvoje kieldâ ässeelovo miel ucemustáá 13–79 airâsid.

Jieškote-uv iävtukkâsâst lii jieijâs nummeer. Iävtukkâsâin ráhtoo pápárân teddilum iävtukkâslistoi kuálus, moos iävtukkâsah merkkejuvvoje nummeeroornigist älgimáin numerist 2. Iävtukkâsah láá kuálusist juohhum piäláduvâi já ohtsâšlistoi miel. Jieškote-uv iävtukkâsâst láá kuálusist čuávuvááh tiäđuh: nommâ, iävtukkâsnummeer já áámmát. Lasseen iävtukkâslistoi kuálusist čielgih

- moh piäláduvâid láá hammim vaaljâlito

- moh väljejeieeseervijd láá hammim ohtsâšlisto
- moh piäláduváid iä kuulâ vaaljâliiton
- moh iävtukkâsâid láá ohtsâšlisto ulguupiälááh iävtukkâsah.

Iävtukkâslistoi kuálus ráhtoo 9.3.2017.

Jienâstemääigih

Tun puávtáh jienâstiđ jo-uv vaaljâpeeivi pasepeeivi 9.4.2017 tâi ovdil vaaljâpeeivi munejienâstmist. Tun puávtáh jienâstiđ tuše ohtii. Kuohtii jienâstmist lii asâttum rángáštâs rikoslaavâst.

Munejienâstem:

Munejienâstem álgá **koskoho 29.3.2017**.

Munejienâstem nohá olgoenâmijn **lávurduv 1.4.2017** já Suomâst **majebaargâ 4.4.2017**. Motomijn munejienâstemsoojijn jienâstemäigi lii uánihub.

Tun puávtáh jienâstiđ muuneeld kost peri munejienâstemsajeest päikkienâmist tâi olgoenâmijn. Munejienâstemsajeh láá

- päikkienâmist kieldâi meridem munejienâstemsajeh, távjá ovdâmerkkân kieldâi virgáduvah tâi poostah
- maangah Suomâ ovdâstâsah olgoenâmijn
- lájádâsah, tegu pyecceiviäsuh, sosiaalhuolâttâs toimâohtâduvah já rángáštâslájádâsah.
Lájádâsâin pyehtih jienâstiđ tuše toh ulmuuh, kiäh láá tain tipšoost tâi toid valdum ulmuuh.
- syemmiliih taampah, moh láá olgoenâmijn munejienâstemääigi. Taampâst uázžu jienâstiđ tuše taampâ pargoviehâ, madhâšeijeh iä pyevti jienâstiđ taampâst.

Jienâstem vaaljâpeeivi:

Vaaljâpeeivi jienâstem lii **pasepeeivi 9.4.2017 tijme 9–20**.

Tun puávtáh jienâstiđ vaaljâpeeivi tuše ton kieldâst já ton jienâstemsajeest, mii lii merkkejum tunjin vuolgâttum almottâskoortân.

Päikkijienâstem:

Jis tuu naavcah lihâdiđ tâi toimâđ láá rájášum tommittáá, et tun jiehe peesâ merettes vaigáduođâittáá jienâstemsajan, te tun puávtáh jienâstiđ pääihist munejienâstemääigi. Päikkijienâstmân kalga almottâttâđ majemustáá **majebaargâ 28.3.2017** ovdil tijme 16.

Almottâttâm kalga toohâđ päikkikielđâ kuávdášvaaljälävdikoodán. Siämmáá tálutuálust ässee omâhâštipšoo puáhtá tiätu iävtuiguin jienâstiđ siämmáá tove.

Návt tun jienâstah

Jienâstem tábáhtuvá jienâstemsaajeest. Tun puávtáh jienâstiđ tuše oovtâ iävtukkâs, kote lii merkkejum jieijâd kieldâ iävtukkâslistoi kuálusân.

1) Tuodâšt tuu persovnuođâd vaaljâvirgeulmui ađai čääiti paasâ, persovnkoortâ, vyeijimkoortâ tai eres västideijee äššikirje. Vaaljâvirgeolmooš addel tunjin jienâstemliipu.

2) Moonâ jienâstemkoopin. Jienâstemkoopist uázžu leđe häävild tuše ohtâ olmooš.

3) Merkkii jienâstemliipun ton iävtukkâs nummeer, kiäm tun jienâstah. Tun uázuh jienâstiđ tuše oovtâ iävtukkâs. Merkkii iävtukkâs nummeer jienâstemliipu siskiipiäláá rieggee siisâ. Ele toovâ jienâstemliipun maiden eres merkkiimijd. Maacâst jienâstemliipu nuuvt, et tuu merkkim nummeer páácá macâstuv siskiibel ige oinuu olgoskulij.

4) Tuálvu liipu kiddâ macâstum häämist vaaljâvirgeulmui. Vaaljâvirgeolmooš stempâlist liipu.

5a) Jis tun jienâstah jienâstempeeivi, koočât stempâlistum liipu vaaljâuurnán.

5b) Jis tun jienâstah munejienâstmist, vaaljâvirgeolmooš addel vaaljâkooveert, moos toopah stempâlistum liipu.

Jis tuu naavcah merkkiđ iävtukkâs nummeer jienâstemliipun láá čielgâsávt hiäjusmum, te tun uázuh kevttiđ jienâstmist išseen jieijâd valjim išedeijee tai vaaljâtoimâulmuu. Išedeijee ij uážu leđe olmooš, kote lii vaaljâin iävtukkâssân. Išedeijee kenigâsvuotâ lii siäiluttiđ vaaljâsyeligâsvuođâ ađai toollâđ syeligâsâst jienâstem ohtâvuodâst uázžum tiäđuid.

Lasetiäđuh

- Lasetiäđuid vaaljâin addel kieldâ kuávdášvaaljälävdikodde. Persovnlíi jienâvuogâdvuotân kyeskee koččâmâššáid västid maistraat. Kuohtui čujottâsah já puhelinnumereh láá almottâskoortâst.
- Munejienâstemsoojij čujottâsah já ávusorroomääigih, iävtukkâsregister sehe eres tiäđuh vaaljâin láá riehtiministeriö vaaljâsijđoin čujottâsâst www.vaalit.fi.
- Tiäđuh kieldâvaaljâi iävtukkâsâin láá riehtiministeriö vaaljâsijđoin njuhčamáánu aalgâ räi já tiäđuh munejienâstemsoojijn uđđâivemáánu loopâst.

Aalmugregisterkuávdáš 7.11.2016